

Voorzitter: E. Hillekens (GL)

Namens de raad: F. Folkerts (GL), R. Gierkink (PvdA), T. Rustenbiel (D66), W. Pechler (PvdD), N. Hilboesen (Stadspartij), H. de Waard (SP), I. Jacobs (VVD), P. Rebergen (CU), J. de Haan (CDA), M. Hekert (PvhN), K. Blauw (PVV)

Namens het college: P. Broeksma (wethouder)

Namens de griffie: W. Bierman

Geheugenpaviljoen

00:15:09

Voorzitter: Goedemiddag allemaal, van harte welkom bij deze meningsvormende sessie over het Geheugenpaviljoen. Deze sessie is naar aanleiding van een agenderingsverzoek van de fracties van Stadspartij 100% voor Groningen en de PvdA als gevolg van de schriftelijke vragen die zij gesteld hebben. De bespreekpunten, zoals u allen heeft kunnen lezen, zijn de volgende. Hoe beoordelen de fracties het doorlopen planproces? Zijn de fracties van mening dat er een zorgvuldig planproces is geweest? Vinden zij dat het Geheugenpaviljoen uitstekend past op de beoogde locatie in het Zuiderplantsoen? Welke ruimte ziet het college om nog eventuele aanpassingen te maken aan het geplande kunstwerk voor de korte en lange termijn?

00:15:50

Voorzitter: Zoals u allen weet, hebben wij voor deze sessie 60 minuten. Met zes sprekers wordt dat natuurlijk een uitdaging. Daarom doe ik ook een beroep op u allen om u aan uw spreektijd te houden. We beginnen zo met de sprekers, maar ik zal dat meermaals herhalen. Er zijn ook een aantal schriftelijke bijdragen ontvangen. Die heeft u aan de agenda zien hangen. We hebben zes sprekers en die hebben allemaal drie minuten spreektijd. Daarna is er in principe ruimte voor vragen, maar ik wil de fracties vragen om dat echt alleen te gebruiken voor verhelderende en aanvullende vragen en uw politieke meningen te behouden voor de tweede termijn. Dat kunnen we, denk ik, met zijn allen redelijk regelen en dan moet het lukken. Dan heb ik als eerste op het lijstje Greetje...

00:16:42

Voorzitter: De heer De Haan.

00:16:44

De heer De Haan (CDA): Voorzitter, even een punt van orde. U geeft dat denk ik zelf ook al aan, maar het lijkt mij goed als we wel ruim de tijd nemen voor debat. Wat mij betreft kunnen we prima een half uur uitlopen als de rest van de raad daar ook akkoord mee is.

00:16:56

Voorzitter: Ik zie zelf ook wel ruimte voor een beetje uitloop, maar laat dat geen uitnodiging zijn om daar een uur uitloop van te maken, want dan zitten we met zijn allen heel lang hier. Het beroep op uw verantwoordelijkheid blijft staan. Ik wil nu het woord geven aan Greetje de Vries. Zij heeft drie minuten.

00:17:21

Mevrouw De Vries: Goedemiddag allemaal. Ik heb een schriftelijke bijdrage ingeleverd bij jullie. Daar wil ik met klem naar verwijzen, want drie minuten is

natuurlijk heel erg kort. Die bijdrage staat op het lijstje tussen nummer 79 en nummer 85. Daar wil ik met klem naar verwijzen. Daar leg ik namelijk vooral uit waarom er in het geval van het Geheugenpaviljoen helemaal geen sprake is geweest, ook niet kon zijn, van buurtparticipatie. Het plan is namelijk pas na 2020 ontwikkeld en op dat moment was er geen overleg mogelijk vanwege corona. Na 2022 is er geen overleg meer geweest, omdat men toen het plan als geheel wilde presenteren. Er is wel herhaaldelijk gevraagd vanuit de wijken om informatie te geven over de inrichting van het Zuiderplantsoen, maar dat is toen geweigerd. Ik leg dat verder uit in dat stuk.

00:18:18

Mevrouw De Vries: Waar ik het nu vooral even over wil hebben, is de brief van het college. Ik vind namelijk dat daar een aantal dingen in staan die niet een goede voorstelling van zaken geven. Ik citeer en het heeft met name met taalgebruik te maken. Er staat bijvoorbeeld: 'Niet iedereen kan het Geheugenpaviljoen waarderen, jammer. Veel mensen zijn er blij mee. Steunbetuigingen komen nog steeds binnen'.

00:18:45

Mevrouw De Vries: 'Niet iedereen' betekent dus enkele mensen kunnen het Geheugenpaviljoen niet waarderen. Jammer, maar er zijn juist een heleboel mensen die het Geheugenpaviljoen niet waarderen. 'Veel mensen zijn er blij mee'. Er zijn maar weinig mensen blij mee. Wij hebben de presentatie van het Geheugenpaviljoen eind november 2023 mogen meemaken. Toen wisten de meeste mensen dus totaal van niets. Dat viel niet goed. Vanaf dat moment zijn er allerlei initiatieven geweest om in de buurt een beetje helder te krijgen wat ze dan wel willen en wat ze ervan vinden. Of het nou gaat om de flyers die zijn uitgedeeld in de wijk of de petitie die is ingediend of de stelling van de dag die het Dagblad van het Noorden op een gegeven moment heeft geïnitieerd en de mails naar aanleiding van de brief van het college...

00:19:44

Mevrouw De Vries: Elke keer blijkt een overweldigende meerderheid van de mensen die reageren, te reageren uit boosheid en ze willen het niet. Een hele kleine minderheid reageert vervolgens als ondersteuning voor het project. Het idee dat niet iedereen het geheugen paviljoen kan waarderen en veel mensen er blij mee zijn, klopt dus niet. Als er veel mensen blij mee zijn, dan willen wij heel graag weten hoeveel. Dat wordt niet duidelijk. Hetzelfde geldt een beetje...

00:20:14

Mevrouw De Vries: Als ik nog mag, ik weet het niet hoever ik inmiddels ben...

00:20:16

Voorzitter: Nog tien seconden, dus nog één uitbrander.

00:20:18

Mevrouw De Vries: Hetzelfde geldt voor de plaatjes, de visualisering. In de brief van het college worden twee voorbeelden gegeven. Een voorbeeld van visualisering van het bouwwerk waarvan het college zegt dat is niet correct en een visualisering waarvan ze zeggen, dat is wel correct...

00:20:37

Voorzitter: Een laatste zin. U bent echt door uw tijd heen.

00:20:38

Mevrouw De Vries: Ja, ik sluit af. Een visualisering is altijd een keuze, dus het is nooit correct. Het hangt er maar net vanaf hoe je er tegenaan kijkt...

00:20:46

Voorzitter: Ik dank u voor uw bijdrage. Levert dat eventueel vragen op vanuit de fracties? Nee, dan mag u weer plaatsnemen. Ik nodig Bert Nijmeijer uit voor zijn woordvoering. Kunt u nog even het knopje naast de microfoon of onder de microfoon indrukken?

00:21:13

De heer Nijmeijer: Deze?

00:21:14

Voorzitter: Helemaal goed.

00:21:15

De heer Nijmeijer: Ik moet wel zeggen, het is wel fijn van die trappen dat de sprekers vaak buiten adem hier achter de microfoon verschijnen.

00:21:29

De heer Nijmeijer: Mijn bijdrage. Beste leden van de gemeenteraad en andere toehoorders, bij dezen wil ik graag mijn steun uitspreken voor het geplande Geheugenpaviljoen, in het in te richten Zuiderplantsoen op de Verdiepte Ringweg. Ik vind het een stoer en elegant ontwerp en tegelijkertijd een spannende entree van een nieuw stuk stadsgroen. U merkt, ik heb erover nagedacht. Het is ook mooi, dat een klein stukje oude ringweg op een grappige, groene manier blijft herinneren aan hoe het was. Gezien de sprekers, ook vandaag, kan het niemand zijn ontgaan dat een groepje direct aanwonenden ageert tegen wat zij de 'betonnen kolos' of 'het monster' of weet ik veel noemen, waar ze straks tegenaan moeten kijken. Ook niet dat die klachten lijken te worden gesteund door de lokale media en ik denk ook door de buurtkrant. Volgens mij is mijn voorganger ook medewerker van de buurtkrant De Oosterpoorter, waar uitgebreid tegen het Geheugenpaviljoen is geageerd. Ik geloof dat zowel de klachten als de vrees van de bezwaarmakers niet terecht zijn.

00:22:40

De heer Nijmeijer: Ik woon ook in de Oosterpoort, misschien een tiental meters verder van de Ring dan de meeste klagers, en mij lijkt het Geheugenpaviljoen dus prachtig. Ik geloof drie dingen. Het eerste is dat de bezwaarmakers niet de mening van de buurt verkondigen. Ik woon ook in Oosterpoort, zoals ik al zei, en ik heb in mijn omgeving nog nooit iemand over deze plannen horen klagen. In de media zie je steeds dezelfde twee of drie mensen. Misschien ook logisch, omdat het woordvoerders zijn, maar deze mensen hebben veel andere mensen geactiveerd. Dat kun je aan de petitie zien.

00:23:18

Voorzitter: U heeft nog één minuut.

00:23:20

De heer Nijmeijer: Eén minuutje? Serieus? Oh, jeetje.

00:23:23

De heer Nijmeijer: Wat ik ook geloof, is dat de klagers niet als enige zouden mogen

bepalen wat er wel of niet in de omgeving wordt gerealiseerd. Ik vind dat die plek niet alleen van hen is, maar van gebruikers uit de hele buurt en eigenlijk uit de hele stad. Ten derde vind ik dat de bezwaarmakers spoken zien. Ze blazen het plan op tot monstrueuze proporties. Ik vind het niet mooi, roepen ze, maar het staat er nog niet eens.

00:23:50

Voorzitter: Ik wil de zaal vragen om tijdens het spreken stil te zijn, zodat het...

00:23:54

De heer Nijmeijer: Er blijft een heel klein stukje van staan. Ik ben vanzelfsprekend niet tegen burgerparticipatie, maar ik vind dat het niet op zo een manier zou moeten. Als je bij alle plannen in de stad de mening van mensen die in de buurt het hardst roepen doorslaggevend zou willen maken, dan kan er nooit meer ergens wat. Dan was er geen Eiffeltoren geweest, geen Groningen Forum en geen Groninger Museum. Misschien niet eens een Martinitoren. Je zou nu moeten vragen of mensen zo een ding voor hun neus willen hebben. Ik denk het niet. Ik hoop dat het Geheugenpaviljoen er komt. Dank u wel.

00:24:32

Voorzitter: Dank u voor uw bijdrage. Dat levert een aantal vragen op. Ik ga enkele vragen toestaan. De heer Rustebiel.

00:24:38

De heer Rustebiel (D66): Dank, Voorzitter. Dank aan de twee sprekers tot nu toe. Ik heb een vraag voor de laatste spreker. U zegt: "Iemand mag niet alleen bepalen of dit of dat er komt". Bent u dan voorstander van een breed gesprek over hoe de plek de beste invulling zou kunnen krijgen?

00:24:51

De heer Nijmeijer: Wat ik heb begrepen, is dat een dergelijke procedure al gevolgd is in het verleden. Mensen uit de buurt hebben zitting gehad in een groep die dat mede heeft uitgekozen. Volgens mij is die democratische weg, die weg van participatie, al in voldoende mate gevolgd. Ik heb het idee dat dit het gevolg is, ook het feit dat we hier nu bij elkaar zitten en inspreken, van mensen die hard roepen.

00:25:28

Voorzitter: Dank u wel, een helder antwoord. Nog een korte vraag van de heer De Haan.

00:25:32

De heer De Haan (CDA): Voorzitter, mijn vraag ligt een beetje in het verlengde. U noemde bijvoorbeeld het Groningen Forum. Daar waren een aantal ontwerpen en de stad kon stemmen op wat ze het mooiste ontwerp vonden. Dat zouden we natuurlijk nu ook kunnen doen met daarbij de optie van het Geheugenpaviljoen. Dan kunt u natuurlijk daarop stemmen, maar dan kunnen anderen dat niet doen. Zou u dat niet als een optie zien? Zou het u misschien ook niet gelukkiger maken als er uiteindelijk een ontwerp komt, wat een nog groter draagvlak heeft? Een ontwerp, waar u zelf enthousiast over bent, maar waar nog veel meer buurtbewoners ook enthousiast over zijn.

00:26:05

De heer Nijmeijer: Als het op zo een manier zou gaan, krijg je altijd een soort gemiddelde. Wat je hoort van die stemmen uit de buurt is: er moet een grasveldje komen, een bloemenperk je en laat toch de bloemen en de bijtjes...

00:26:20

De heer Nijmeijer: Bij wijze van spreken wordt alles dan een grasveldje en een bloemenperkje. Ik vind dat saaier. Dan krijg je een soort grootste gemene deler van smaak en kun je wel ophouden met plannen maken, volgens mij.

00:26:34

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we door naar de volgende inspreker omwille van de tijd. Ik dank u voor uw inbreng. Ik wil het woord geven aan Joris de Moel.

00:26:43

Voorzitter: Het pasje even eruit en met het knopje opnieuw aan en uit, dan komt de goede naam erbij.

00:26:55

De heer De Moel: Goedemiddag allemaal. Dank u dat ik u hier mag toespreken. Ik ben een tegenstander van het Geheugenpaviljoen. Ik woon ongeveer 70 meter van de ringweg af. Ik heb vers in mijn geheugen liggen dat er een ringweg is. Op het moment dat het Geheugenpaviljoen er komt, ligt er aan de ene kant van het zeer nauwe plantsoen een enorme luchtbak van de nieuwe ringweg en aan de andere kant de herinnering dat er nog een oude ringweg was die een niet helemaal geweldige invloed had op de stadsontwikkeling en de gezondheid van de mensen die daaromheen woonden. Ik ga heel eerlijk zijn. Ik heb niet zoveel behoefte om daar op vele manieren aan herinnerd te worden. Als ik dat zou willen, dan zijn er nog tal van plaatsen in de stad waar de ringweg nog boven de grond loopt en kan ik daar mijn hart gaan ophalen. Ik vrees dat het merendeel van de Groningers toch zoiets heeft van 'moet dat nou?'

00:28:04

De heer De Moel: Ik heb in mijn omgeving niemand ontmoet die vóór het monument in kwestie is. Een monument mag er van mij zeker komen. Ik heb in de ontwerpen gezien dat er op de luchtbak een aantal afbeeldingen zullen komen die ook de huidige ringweg zullen weergeven. Wat mij betreft is dat genoeg. Er is heel weinig groen in de Oosterpoortbuurt. Ik vraag, als daar een monument komt, doet u dat dan alstublieft op een groene manier en niet met een betonnen kolos - ik ga het toch zeggen - die er al staat en maar weinig toevoegt aan in ieder mijn gevoel van geluk. Ik durf niet voor iemand anders te spreken, want ik ben maar één persoon. Daarnaast ook nog het feit dat ik al geruime tijd in de Oosterpoort woon en het helaas niet goed gelopen proces van burgerparticipatie van nabij heb mogen meemaken. Er is op zes verschillende gelegenheden sinds 2018 gevraagd om nadere informatie over de invulling van het plantsoen en die is niet gekomen. Ik dank u zeer voor uw aandacht.

00:29:14

Voorzitter: Dank u wel. Zijn er vragen? Nee, dan dank ik u voor het inspreken. Het woord is aan Harm Hazelhoff.

00:29:36

De heer Hazelhoff: Oké.

00:29:38

Voorzitter: U mag nog een klein stapje richting de microfoon doen, dan bent u goed te horen.

00:29:43

De heer Hazelhoff: Waar mogen we het vandaag over hebben? Het college heeft zich stevig achter het ontwerp van het zogeheten Geheugenpaviljoen geschaard. Na niet geringe ophef en twijfels van bewoners van stad en Ommeland is toch besloten om deze meningsvormende vergadering te beroepen over in eerste instantie het planproces. Mooi of niet mooi, dat moet we even in het midden laten. De enige visuele indruk die de Stadgers voorgeschoteld hebben gekregen over dit Zuiderplantsoen kwam uit het rode boekje Ontwerp Inrichtingsplan Ring Zuid en dat was - let op - in 2013. Daar werd het plantsoen lieflijk groen voorgesteld, waar echt niemand en echt niemand moeite mee zou hebben gehad. Wel werd vermeld dat er nog kunstwerken in geplaatst zouden worden en bewoners zouden transparant in het ontwerpstadium worden meegenomen.

00:30:33

De heer Hazelhoff: Dan gebeurt er iets opmerkelijks, er komt tijdelijk een uitkijktoren ontworpen door Studio LA uit Amsterdam met hergebruik van een stukje ringweg. Er komt een verkiezing met een vakjury uit Amsterdam. Wat bepalen die? Zij noemen dit een toonaangevend ontwerp en het krijgt een prijs in 2021. In de uitslag van de online jury, waar 1.178 mensen hun voorkeur hebben aangegeven, kwam het Geheugenbalkon niet voor. Even kijken, hoor.

00:31:21

De heer Hazelhoff: Hoe is het verder aangevlogen? Volgens de ingezonden brief bij deze vergadering van een lid van de kunstcommissie zijn op een jaarmarkt ideeën van bewoners verzameld. Ik heb mezelf ook een poosje bij de stand opgehouden en er werd inderdaad veel groen, bomen, een ontmoetingsplek en een podium gewenst. Met de koepel en het Sterrebos in gedachten gecombineerd met een lieflijk verbindend groen plantsoen.

00:31:44

Voorzitter: U heeft nog één minuut.

00:31:45

De heer Hazelhoff: Mooi, dat kan net. Dat er een herinnering moest komen ter nagedachtenis aan de oude ringweg kwam niet ter sprake. Beton eruit en groen erin was het credo. Dat de Kunstcommissie achter dit kille, groot en schreeuwend rood Geheugenpaviljoen is gaan staan, is in mijn ogen een opmerkelijke interpretatie van de wensen en een blijk van weinig buurtgevoel. Het planproces heeft in mijn ogen volledig gefaald en moet opnieuw worden opgepakt. Ik zou zeggen: college, toon lef en bespaar een hoop geld, laat je niet ringeloren door het Kunstpunt en gooi het plat. Laat de Spijker staan! Gun een Groninger kunstenaar de Spijker elke twee jaar te beschilderen in de waan van het moment en ontwikkel zo de gelaagdheid van de tijd. Dank u.

00:32:30

Voorzitter: Dank u wel. Zijn daar vragen over? Nee, dan dank ik u ook. De microfoon mag uit en het pasje eruit. Dan is het woord aan Peter de Kan.

00:32:49

De heer De Kan: Geachte raadsleden, 1.700 mensen tekenden de petitie tegen het nog te stichten Geheugenpaviljoen. Veel bezwaarmakers zijn mensen die jarenlang hebben moeten leven met de zuidelijke ringweg. Hun kwaliteit van leven heeft geleden onder de opgedrongen aanwezigheid van een monstrueuze weg die nooit op die plek had mogen worden aangelegd. Het gemeentebestuur wil nu een stuk van die fout, ter herinnering, als kunstwerk laten staan. Het is een klap in het gezicht van degenen die van de weg hinder hebben ondervonden. Die klap wordt gerechtvaardigd door te zeggen: de procedure was correct en er zijn ook mensen die het wel mooi vinden.

00:33:25

De heer De Kan: Het gaat over een kunstwerk. Tegen kunst kun je moeilijk bezwaar maken, maar let op, het gaat hier niet om autonome kunst, het gaat om een toegepast object. Het object dienst dient immers verschillende doelen. Het is geen vrije kunst. Je mag en moet bij zo een openbaar werk vragen stellen over kwaliteit, doelmatigheid en proportionaliteit. Wanneer je monument gaat stichten om een herinnering levend te houden, dien jij je als ontwerper allereerst af te vragen: waarom? In dit geval kun jij je ook nog afvragen: waarom zo groot?

00:33:59

De heer De Kan: Waarom moeten die bewoners dagelijks met zo een mateloos object aan een nare ringweg herinnerd worden, alsof de ringweg er niet meer is? Waarom op deze plek? Niet in het park, maar pal tegen de rijbaan en de woningen aan de Meeuwerderbaan. Daar verandert ook een nieuw plaatje van het paviljoen vanuit een hoek, waar vandaan die woningen niet zichtbaar zijn, geen ene donder aan. Dat over visualiseren. Waarom deze materialisering? Beton is toch beter te vermijden gezien de staat van de wereld. Nu wordt het echt pijnlijk. De reden is namelijk: het komt zo uit, het is mooi meegenomen, want het staat er al. Als je het nu in deze vorm en massa op die plek zou willen bouwen, zou je er nooit een vergunning voor krijgen van u.

00:34:42

De heer De Kan: Het is immers geen ontwerp, het is een vondst. Een niet bepaald empathisch idee, want het gaat volkomen voorbij aan de belangen van degenen die er dagelijks mee geconfronteerd worden. Daarnaast blijft die waarom-vraag onbeantwoord. Wie wil aan die bestuurlijke dwaling van weleer herinnerd worden? Is het bestaande Geheugenbalkon niet voldoende? Bouw een fantasie theehuis en richt daar een kleine permanente fototentoonstelling in voor het nageslacht. Dat is veel informatiever. Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald. Kom terug op uw eerdere besluit voordat u de stad opzadelt met iets onomkeerbaars. Wij en onze nazaten komen er nooit meer vanaf. Als het niet bevalt, krijg het dan nog maar eens weg. Je kunt het beter in één keer slopen dan dat dit apart gesloopt moet worden, want dat is veel duurder. Ik wens u veel wijsheid toe. Ik zou willen afsluiten met nog een wens: geef ons liever de herinnering aan dat Geheugenpaviljoen. Hoogachtend,

mede namens een goede vriend die niet in het goede postcodegebied woont, Peter de Kan.

00:35:45

Voorzitter: Dank u wel zijn. Zijn er vragen? Nee? Dan dank ik u ook voor uw inbreng en gaan we over naar het debat. Oh, ik heb nog één inspreker. Excuses, Johan van Dijk kwam nog inspreken. U kunt plaatsnemen.

00:36:11

De heer Van Dijk: Goedemiddag Voorzitter en geacht bestuur. Ik wil graag gelijk even ingaan op wat Peter net zei. Een herinnering aan de oude ringweg heb ik bij me. Dit kistje is namelijk de toekomst van 'oude ring weg!'.

00:36:31

De heer Van Dijk: Ik zal u vertellen, dit kistje heb ik speciaal ontworpen, want hierin bevinden zich de laatste resten van de oude zuidelijke ringweg die ooit door de 'lords of the ringweg' met pijn in het hart geheel is afgebroken om plaats te maken voor veel groen. Ademend en verkoelend voor iedereen; een herinnering aan een kil verleden. Dat kille verleden is nu nog het heden, want het is allemaal koud en kil, zoals wij er nu tegen aankijken. Drie jaar geleden zijn wij hier komen wonen met het vooruitzicht dat die lelijke ringweg, waar we nu nog tegenaan zitten kijken, gaat verdwijnen in de grond. Hartstikke mooi natuurlijk. Dan in één keer blijken er van die rare pilaren te blijven staan. Lekker makkelijk, dan hoeven we dat niet af te breken. Laat maar staan, gooi er een stukje groen op en we hebben groen.

00:37:20

De heer Van Dijk: Nee, het is meer beton dan groen. Ik dacht juist dat het net andersom was, want iedereen moet tegenwoordig 'tegelwippen'. Ik zou zeggen, hier dan beton knippen. Dat is natuurlijk een veel makkelijkere actie. Afbreken die handel en maak er wat moois van. Oké, een bloemperkje of een parkje, iedereen mag kiezen wat die wil. Die Spijker vind ik helemaal goed, die slaat het helemaal op de kop. Er zijn natuurlijk veel meer mogelijkheden. Ik moet wel zeggen, dat die ringweg prachtig verzonken is, vind ik een supermooi idee. Ja, en dat we het Winschoterdiep - wij wonen zelf op het Winschoterdiep - nu weer door kunnen varen met ons bootje langs die nieuwe kade is helemaal geweldig! Alleen, er staat er nog wel een dik betonblok in de weg, wat helemaal niet aansluit op die nieuwe kade. Het is een beetje lelijk en daar moet je beter over nadenken, vind ik. In plaats van het Geheugenpaviljoen, zoals u dat noemt...

00:38:15

De heer Van Dijk: Ik heb een heel ander idee bij een paviljoen. Dat is een leuk tentje aan het water, waar je een drankje kunt kopen en met je voeten in het water kan kijken naar de...

00:38:25

De heer Van Dijk: Dit is helemaal geen paviljoen. Het is inderdaad gewoon een blok. Het Geheugenbalkon is er al. Ook niet om aan te zien. Het is verschrikkelijk. Een paar oude ringwegstukken boven op een ijzeren trap die voor bijna niemand toegankelijk is. Hartstikke smerig en er staat niet eens een prullenbak bovenop. Ik ben er één keer geweest en kom er nooit meer. Het stinkt, dus dat mag je van mij

ook wel afbreken. Dat slaat helemaal nergens op. Geheugen aan een oude ringweg...

00:38:53

De heer Van Dijk: Stop het hier in en alle overgebleven resten...

00:38:56

De heer Van Dijk: Weet je wat, onze kaden verzakken nogal. Dat beton kun je daar mooi storten, zodat wij weer een beetje fatsoenlijke tuin en kade kunnen bouwen. Hartstikke leuk, toch? Een paar leuke vaste parasolletjes van mooi riet en daaronder heb je ook schaduw...

00:39:13

Voorzitter: U heeft nog ruimte voor een laatste zin als uitbrander.

00:39:15

De heer Van Dijk: Oké, een paar mooie parasolletjes in plaats van een grote ringweg om te schuilen voor de zon. Die mensen die er tegenover wonen, zitten al heel veel jaren niet meer in de zon. Laat ze nu lekker in de zon zitten en wij gaan onder een parasolletje in de schaduw. Dank je wel.

00:39:31

Voorzitter: Ik dank ook u voor uw inbreng. Zijn daar nog vragen over? Nee, dan gaan we door met het debat. Nog één vraag, mevrouw Blauw.

00:39:41

Voorzitter: Dan ga ik eerst nog even het standaard riedeltje, waarmee u misschien wel bekend bent, houden. We werken in twee termijnen. De eerste termijn is voor eventuele politieke vragen. Technische vragen, daar heeft u alle tijd voor gehad om die na te vragen. Daar zijn ook geen interrupties. In de tweede termijn gaan we in debat. Zijn er politieke vragen?

00:40:02

Voorzitter: We beginnen hier rechts met de Partij voor het Noorden.

00:40:08

De heer Hekert (Partij voor het Noorden): Dank u, Voorzitter. Ik heb één vraag. Er zijn wat suggesties gedaan door de omwonenden voor de invulling van de locatie en we vroegen ons af of de Spijker en andere soortgelijke voorstellen overwogen zijn.

00:40:19

Voorzitter: Dank u wel. De Stadspartij had vragen.

00:40:28

De heer Hilboesen (Stadspartij 100% voor Groningen): Dank u, Voorzitter. Dank aan alle sprekers en de betrokkenen. Mede na de blijvende reacties en vragen van omwonenden met betrekking tot het participatieproces en de plek en de antwoorden die wij op onze schriftelijke vragen hebben gekregen, hebben wij als Stadspartij dit samen met de PvdA geagendeerd en praten we er nu over in deze zaal. Wij hebben de volgende vragen aan de fracties in het college. Hoe beoordelen de fracties het doorlopen proces? Zijn de fracties van mening dat er een zorgvuldig planproces is geweest en vinden zij dat het Geheugenpaviljoen uitstekend past op de beoogde locatie in het Zuiderplantsoen...

00:41:02

Voorzitter: U mag natuurlijk de agendering voorlezen, maar het gaat wel van uw tijd af. Als u politieke vragen heeft, zou ik die nu stellen.

00:41:09

De heer Hilboesen (Stadspartij 100% voor Groningen): Dank u wel.

00:41:11

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar een politieke vraag van de ChristenUnie.

00:41:15

De heer Rebergen (ChristenUnie): Dank u wel, Voorzitter. Onze fractie vraagt zich af, gezien alle weerstand met de politie en alle bezwaren die zijn binnengekomen, of de wethouder mogelijkheid ziet om het burgerparticipatieproces in andere vorm opnieuw te doen en daarbij toch alle opties open te houden?

00:41:39

Voorzitter: Dank u wel. Politieke vragen? Dan gaan we door met het rijtje. VVD.

00:41:45

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Dank u wel, Voorzitter. Ik zou graag van de wethouder namens het college willen horen hoe hij aankijkt tegen de diverse opmerkingen, die wij hebben gehoord, over dat de participatie niet goed is gevolgd. Het is niet de eerste keer dat inwoners daarover klagen en dat het college zegt, dat het wel goed is gegaan. Mocht hij van mening zijn dat het wel goed is gegaan, dan zou ik heel graag een uitleg willen hebben van de discrepantie, zoals wij die hier nu gehoord hebben. Dank u wel.

00:42:12

Voorzitter: Dank u wel. Dan waren er nog politieke vragen van D66.

00:42:16

De heer Rustebiel (D66): Dank. Dank aan alle sprekers. Waarom heeft het college er tot zes keer toe voor gekozen om niet te reageren op het verzoek om het ontwerp te presenteren? Waarom heeft het college niet inhoudelijk gereageerd op het ontwerp van kunstenaar/ontwerper Frank Sciarone die de Spijker al in 2015 voorlegde, maar u er twee jaar geleden per brief ook nog op attendeerde. Waarom heeft u daar niet op gereageerd?

00:42:39

Voorzitter: Dank u wel. Dat waren de politieke vragen. Dan gaan we naar het college voor de beantwoording. Het woord is aan wethouder Broeksma.

00:42:55

De heer Broeksma: Dank u wel, Voorzitter. Er zijn politieke vragen, grote vragen. U vraagt mij om te reflecteren op het participatieproces en of dat opnieuw kan gebeuren. Is er een bepaalde optie? Is de Spijker overwogen en waarom is dat geweigerd? Ik neem wat meer tijd, Voorzitter, met uw welnemen, omdat het misschien de discussie in tweede termijn gaat stroomlijnen. Een reflectie op het participatieproces is namelijk niet eenvoudig. Misschien is het goed om even te zeggen of in herinnering te brengen dat het proces loopt sinds 2016. In 2016 is het CBK, wat inmiddels Kunstpunt heet, ingesprongen op de vraag vanuit de buurt en de kans die er is om bij het Zuiderplantsoen een serie van kunstwerken te realiseren.

Het Geheugenbalkon en het Geheugenpaviljoen zijn daar onderdeel van en misschien zou er ook nog een derde kunstwerk kunnen komen in een soort verbinding om een historisch perspectief te geven; een historische connotatie of referentie aan die ringweg die er was en belangrijk is geweest.

00:44:11

De heer Broeksma: De ringweg die ergernis heeft opgewerkt en misschien een miskleun van de jaren 60 was, maar die van belang is geweest voor de stad en de stedelijke ontwikkeling ten positieve en ten negatieve. Dat proces is georganiseerd door CBK of door Kunstpunt. Niet door CHP dus wat sommigen misschien denken, ook niet door de gemeente, maar door CBK/ het Kunstpunt en zij hebben geprobeerd een participatieproces in te richten dat recht doet aan het plantsoen door de buurt erbij te betrekken. Het Buurtoverleg Oosterpoort vaardigt mensen af. Uiteindelijk kwam nota bene de voorzitter van het buurtoverleg in de kunstcommissie te zitten om samen met mensen, die verstand hebben van kunst in de openbare ruimte en van dit soort objecten in de openbare ruimte...

00:45:01

De heer Broeksma: Het is niet iedereen gegeven om dat op een goede manier te doen. Daar kennis van hebben, de kunstwereld kennen en samen met afgevaardigden van het buurtoverleg, dat kan natuurlijk niet met iedereen. Nota bene met de voorzitter, dus hoe goed wil je het hebben. In de loop van het proces van 2016 tot nu 2024 verhuist deze voorzitter. Hij blijft in de buurt wonen, maar in een andere wijk en is dus geen voorzitter meer van het buurtoverleg. Er komt een nieuw bestuur van het buurtoverleg. De persoon blijft in deze commissie zitten en eigenlijk is dat dus een kink in de communicatiekabel, om het zomaar even te zeggen. Alarmbellen hadden moeten afgaan, maar die gingen niet af. Aan de ene kant het Kunstpunt die zegt: de betrokkenheid met de buurt is nu nog maar met één persoon geregeld en niet meer met die voorzitter, die net verhuisd is. Bij het buurtoverleg is het ook, onze voorzitter zit er niet meer in. Kennelijk is daar iets met de overdracht niet goed gegaan. De alarmbellen hadden moeten gaan. De contacten met de mensen uit de buurt zijn er niet meer.

00:46:17

De heer Broeksma: Er is nog meer gebeurd. De hele Ring Zuid zelf, dat hele proces, heeft drie jaar vertraging opgelopen. Het had in 2021 al klaar moeten zijn, maar we koersen nu op twee september zes uur 's morgens. U weet het. Vervolgens kwam er corona. Er werd gevraagd: waarom is zes keer geweigerd om dat te laten zien? Het idee was echt om het onderdeel te laten zijn van het ontwerp van het Zuiderplantsoen als geheel. Met het groen, met de paadjes, met de rol van het Sterrebos daarin en op zo een manier dat Geheugenpaviljoen in de ogen van de kunstcommissie - dat zijn mijn woorden - een logische plek te geven. Dat was pas in november. Als je terugkijkt op dat deel van het proces en als iemand vindt dat in die participatie een kink in de kabel zat en dat het beter had gekund, dan klopt dat.

00:47:14

Voorzitter: Dat levert u een vraag op van de heer De Haan.

00:47:17

De heer De Haan (CDA): Voorzitter, ik vind dit toch wat apart. Er zijn hier schriftelijke vragen gesteld, bijvoorbeeld door de Partij van de Arbeid. Zij vragen letterlijk

hiernaar. Uw antwoord in die schriftelijke vragen, is dat u samen met de kunstcommissie van mening bent dat er een zorgvuldig planproces is geweest. Dit gebruiken wij in de voorbereiding van ons debat. Ik hoor hier nu een heel ander antwoord van de wethouder. Hoe kan dat?

00:47:38

Voorzitter: Wethouder Broeksma.

00:47:41

De heer Broeksma: Ik gaf aan, Voorzitter, hoe dat participatieproces is ingericht. Kunstpunt zegt: "Wij willen daar met vertegenwoordigers van de buurt over spreken". Wij krijgen uiteindelijk ook een brief van het buurtoverleg Oosterpoort. Die zeggen: "Op een gegeven moment waren wij helemaal niet meer betrokken". Ik heb nagevraagd hoe dat zit en uiteindelijk is een verhuizing en een bestuurswissel de oorzaak geweest dat er een kink in de communicatiekabel terecht kwam. Dat is het verhaal, zoals ik u heb verteld.

00:48:17

Voorzitter: Een korte vervolgvraag van de heer De Haan.

00:48:20

De heer De Haan (CDA): Voorzitter, nogmaals, waarom staat er dan in het antwoord op de schriftelijke vragen van de Partij van de Arbeid dat dit planproces zorgvuldig is geweest en dat het college van mening is dat het Geheugenpaviljoen daar uitstekend past? Waarom staat dat in de antwoorden en niet het verhaal wat de wethouder nu hier houdt?

00:48:35

Voorzitter: Wethouder Broeksma, die ook tempo gaat maken met beantwoording.

00:48:38

De heer Broeksma: Waar het om gaat, is dat die kunstcommissie uiteindelijk in dat proces aangeeft dat, vanuit alle opties die er zijn en waarvan de Spijker één optie is geweest, ze met overtuiging kiest voor het Geheugenpaviljoen, omdat het een combinatie is. Die historische referentie in combinatie van de wens van de buurt voor een amfitheater of een ontmoetingsplek; plekjes die in de buurt ontbreken. Als het gaat over waar dat proces toe heeft geleid, is dit een ontwerp waarvan de kunstcommissie met volle overtuiging zegt: "Dit is een mooi ontwerp wat past in de buurt en wat past bij die historische referentie van de Ring Zuid en het Zuiderplantsoen". Daar doelde ik op.

00:49:31

Voorzitter: Een korte vervolgvraag van de heer Rustebiel.

00:49:36

De heer Rustebiel (D66): Dank. Wat ik het goed samen dat het college het zetten van de voorzitter van een buurtvereniging in een commissie toch niet een geweldige vorm van participatie vindt?

00:49:46

Voorzitter: De heer Broeksma.

00:49:49

De heer Broeksma: Ik denk, als de buurtvereniging mensen afvaardigt dat het heel mooi is. Als daar de voorzitter bij is, dan lijkt me dat een hele mooie keuze. Dat is de keuze geweest van het buurtoverleg.

00:50:02

Voorzitter: Was dat de volledige beantwoording? Oké, dan vraag ik u om verder te gaan.

00:50:11

De heer Broeksma: De heer Rebergen vraagt, is het participatieproces opnieuw te doen en zijn daarbij opties open te houden. Ik denk het wel. Ik geef aan, waar een kink in de kabel zat. Ik denk dat het participatieproces kan. Wilt u alle opties openhouden, betekent dat...

00:50:28

De heer Broeksma: Het gaat niet om het oprichten van een Geheugenpaviljoen, het gaat om het niet slopen van een deel van de ringweg. Op het moment dat je de hele ringweg zou slopen, betekent het dat je die optie weglaat. Als je het participatieproces wil overdoen en opties openhouden, dan zou dat betekenen dat je nu niet sloop, maar dat proces ingaat met de instandhouding hiervan. Dat is misschien ook een reactie op die visualisatie. Op het moment dat je dat deel laat staan, is de visualisatie gewoon de realiteit die je ziet staan en kun je zien wat het effect is op hoe dicht bij de huizen staan, wat je ziet vanuit de woonboten of vanuit de straat. Je ervaart het op een andere manier dan vanaf artist's impressions. Tot zover, Voorzitter.

00:51:17

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we over naar de tweede termijn, waar ruimte is voor debat. Ik had het nog niet verteld, maar u heeft twee minuten per fractie exclusief interrupties. Verdeel uw tijd wijs. Ik zie een aantal handen, maar de VVD was eerst. Mevrouw Jacobs.

00:51:34

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Dank u wel, Voorzitter. Wat mijn partij heel erg verbaasd, is dat een college, wat voor ons toch wel bekend staat als een auto- en asfalthatend college, de ringweg wil herinneren. Dat had natuurlijk beter bij mijn partij gepast, want wij zijn tenslotte de vroem-vroem-partij...

00:51:52

Voorzitter: Dat levert u een interruptie op van GroenLinks.

00:51:57

Mevrouw Folkerts (GroenLinks): Kunt u zich voorstellen dat het, ik ben de kunstenaar niet, wellicht belangrijk kan zijn om ook herinnerd te worden aan fouten, juist zodat het in de toekomst niet weer gebeurt.

00:52:08

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Ik kom zo terug op wat ik van een herinnering vind.

00:52:13

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Wat wij in ieder geval niet begrijpen, is waarom je iets moet herinneren wat er nog is. Volgens mij is de ringweg er nog. De ringweg gaat

niet weg, maar de ringweg wordt enigszins verplaatst. Wat mijn partij zich afvraagt is: waarom doen we dit en waarom doen we het daar? Volgens ons is kunst geen plicht. Sommige dingen moeten we nu eenmaal doen. Kunst is geen plicht, maar is een verrijking van de omgeving en verrijking van de buurt. Wat ons betreft, is het dan heel belangrijk dat je het in samenspraak met de buurt doet en dat je met elkaar kijkt naar is dit wat wij willen.

00:52:48

Voorzitter: U heeft nog een halve minuut.

00:52:49

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Dan zie je dus inderdaad dat dit niet is wat de inwoners willen. Ik hoorde dat er drie inwoners voor waren en ik heb er in ieder geval meer dan drie gehoord, die er tegen waren. Dat is voor ons een heel belangrijk punt. Wat wij heel erg belangrijk vinden, is dat een gemeente dienstbaar hoort te zijn aan de inwoners. Dat doe je niet door iets te doen wat zo veel weerstand oproept. Wat ons betreft, bezint eer ge begint. Laten we terug naar de tekentafel gaan. Een participatieproces opnieuw doen en alvast de ringweg slopen, haalt wel de angel uit het hele verhaal, dus misschien is dat nog niet zo een slecht idee. Ik zou graag het college willen vragen: zou u echt in overweging willen nemen om dit nu niet door te voeren, maar oprecht te kijken naar wat gaan we doen?

00:53:35

Voorzitter: Dat is het einde van uw woordvoering. Dan gaan we naar de heer De Haan van het CDA.

00:53:41

De heer De Haan (CDA): Voorzitter, ik durf het bijna niet te zeggen. Ik ben geboren en getogen in Amsterdam, maar gelukkig al meer dan de helft van mijn leven woonachtig in de mooiste stad van Nederland en in de mooiste gemeente. Voorzitter, wat me ten eerste van het hart moet, is dat als je de antwoorden, die we net van de wethouder horen, naast de antwoorden op de schriftelijke vragen legt dat er een ongelooflijk groot verschil is. Ik vind dat toch wel heel erg opmerkelijk. Je ziet het vaker in schriftelijke vragen. Ik zou het college echt op het hart willen drukken om met één mond te spreken, dus ook in schriftelijke vragen. Misschien van tevoren al nadenken over de antwoorden die je daar opschrijft.

00:54:20

De heer De Haan (CDA): Dat gezegd hebbend, jarenlang last hebben van lawaai, ellenlange bouwwerkzaamheden en een verpest uitzicht. Omwonenden rondom de zuidelijke ringweg hebben de afgelopen jaren flink wat voor de kiezen gehad. Gelukkig komt er bijna een einde aan en wordt met de komst van het Zuiderplantsoen een fout uit het verleden recht gezet. Uit de bijna 1.700 handtekeningen, de 100 mails en vandaag de gevulde publieke tribune kun je merken dat veel Groningers niet geconfronteerd willen worden met dit verleden. Wat het CDA betreft, zijn bewoners nu aan zet. Zij weten het beste wat passend is in hun omgeving. Zij moeten er tegenaan kijken en er gebruik van maken als ontmoetingsplek. Al deze reacties laten zien dat de democratie leeft, maar wat ons betreft ook dat de participatie onvoldoende is geweest. Het gevoel dat bij veel inwoners speelt, is dat we te maken hebben met een gemeente die van bovenaf wel denkt te weten wat goed is voor haar inwoners.

00:55:11

Voorzitter: Nog een halve minuut.

00:55:12

De heer De Haan (CDA): We zagen het eerder bij de discussies rondom de reclamebelasting en de uitbreiding van het betaald parkeren in Corpus: de vele handtekeningen en de protesten leidden tot geen enkele aanpassing. Wat ons betreft is drie keer scheepsrecht en laten we in deze discussie het laatste woord aan bewoners zelf. Het zou goed zijn als er een aantal opties worden uitgewerkt. De optie van het Geheugenpaviljoen is daar dan één van. Laat inwoners uit de omliggende wijken hun stem uitbrengen op hun meest favoriete kunstwerkontwerp en geef hun zeggenschap. Houd het niet bij mooie woorden over participatie, maar laat het ook een keer zien.

00:55:48

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar mevrouw Blauw van de PVV.

00:55:55

Mevrouw Blauw (PVV): Dank, Voorzitter. Mijn partij, de PVV, is er helder over. Wat ons betreft is het een oerlelijk object. Alles wat echt lelijk is, qua bouwwerk of gebouw of kunstwerk of er vervallen uitziet, krijgt een lading graffiti van graffiti-artisten. Ze zullen dat nooit doen op een Martinikerk of op een goed onderhouden kerk. Daarbij blijkt uit voorbeelden...

00:56:15

Voorzitter: Dat levert een vraag op van de ChristenUnie.

00:56:21

De heer Rebergen (ChristenUnie): Het gaat niet over de Martinikerk, maar wel over kunst. Moet kunst altijd mooi zijn?

00:56:29

Voorzitter: Mevrouw Blauw.

00:56:31

Mevrouw Blauw (PVV): Daar kom ik verderop even op terug, want inderdaad over mening valt niet te twisten. Het gaat meer om wat voor naam er aan dit object als kunst wordt gegeven.

00:56:44

Mevrouw Blauw (PVV): Daarbij blijkt uit voorbeelden van Estatic City dat schoonheid van gebouwen een extreem positief effect heeft op de leefomgeving en bewoners. Bewoners voelen zich gewaardeerd en worden daardoor belangrijk gevonden. Als je een oerlelijk gedeelte van de zuidelijke ringweg laat staan, is dat een beetje een middelvinger naar je bewoners. Helemaal, als je ook nog hun klachten niet serieus neemt, dan doe je het dubbel verkeerd. Je zadelt ze op met een oerlelijk object en je geeft inwoners de boodschap: wat je ook zegt, het doet er niet toe. Dat raakt ook het participatieproces. Dichter wonen bij de ringweg dan ik kan bijna niet. Ik woon al jaren in een bouwput. Dat levert eerder trauma's op dan fijne herinneringen. Ik snap de tegenstanders helemaal. Je wil af van deze herinneringen en niet geconfronteerd worden met een overblijfsel van deze immense overlast. Het is niet een kwestie van smaak, wat ik net ook al zei - en over smaak kun je wel degelijk twisten - dit is een soort postmodern betonnen kunstobject en dat is geen kunst. Daarbij heeft de...

00:57:42

Voorzitter: U heeft nog 30 seconden.

00:57:46

Mevrouw Blauw (PVV): Oké. Daarbij heeft de overdekte ligging meer dan vier miljoen extra gekost en dit kan nog meer worden. Om dan een gedeelte te laten staan, is alleen al om die reden onverteerbaar en een trauma.

00:58:00

Voorzitter: Dank u wel. Welke fractie? De SP.

00:58:05

De heer De Waard (SP): Dank, Voorzitter. Als eerste wil ik graag benoemen dat we best begrip hebben voor het idee om een klein deel van de ringweg te laten staan. De ringweg is tientallen jaren een belangrijk onderdeel geweest van de stad. Het is een getuige van een tijdperk en voor sommigen een waarschuwing hoe we wegen vooral niet aan moeten leggen.

00:58:23

Voorzitter: Dat levert een vraag op van de VVD mevrouw Jacobs.

00:58:28

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Ik heb, Voorzitter, in mijn betoog gezegd: waarom moeten we iets herinneren wat blijft? De ringweg gaat toch niet weg? Kunt u dat uitleggen? Het wordt een stukje verplaatst, maar ik snap niet...

00:58:38

Voorzitter: Ik kan niets uitleggen, maar ik denk dat de heer De Waard dat wel gaat doen.

00:58:42

De heer De Waard (SP): Voorzitter, hij is misschien nog niet weg, maar er zal een tijd komen dat die wel weg is en dat mensen toch best waarderen, als we daar nog een overblijfsel van hebben.

00:58:54

Voorzitter: Ik wil echt vragen om stilte in de zaal voor ruimte voor het debat. Een vraag van de heer De Haan.

00:59:02

De heer De Haan (CDA): Voor dat stuk ringweg hebben we toch een paar honderd meter verderop al een kunstwerk. Dat uitkijkpunt waar je over de ringweg heen kan kijken, daar zit ook een stuk van de oude ringweg in. Dat punt hebben we toch al?

00:59:17

De heer De Waard (SP): Dat is een stuk van de ringweg, maar dat is niet de ringweg zelf, dus daar zit nogal een verschil in. In die zin is deze situatie het best te vergelijken met bijvoorbeeld de vestingwallen van Groningen, die eind negentiende eeuw met veel enthousiasme zijn gesloopt. We zijn nu echter toch best blij met het Noorderplantsoen als herinnering aan die tijd. Misschien, gezien de vele reacties van bewoners van de Oosterpoort, zien zij het ook als monument en herinnering, maar waren ze graag beter betrokken geweest. Dat is ook logisch. Een monument moet natuurlijk ook gedragen worden door de mensen die ermee te maken hebben. Dit allemaal overziend, zou de SP-fractie graag zien dat we nu niet de hele ringweg

slopen, maar ook dat niet het Geheugenpaviljoen zomaar wordt neergezet, zoals nu gepland.

00:59:57

Voorzitter: Dat levert nog een vraag van mevrouw Jacobs op.

01:00:00

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Ik heb overigens, Voorzitter, zeg ik via u tegen de fractie van de SP, weinig mensen gehoord die het wel willen houden, maar dat is wat anders. Waar u zo bekend om staat, is dat u altijd langs de deuren gaat en de meningen ophaalt. Kunt u mij uitleggen wanneer u langs de deuren bent gegaan in de Oosterpoort en wanneer u de mening hebt gevraagd van inwoners uit de Oosterpoort of ze graag deze herinnering willen hebben?

01:00:24

Voorzitter: De SP gaat dit beantwoorden.

01:00:27

De heer De Waard (SP): Dank. Ik had het u namelijk niet verteld, dus dat kan ook helemaal niet. Nee, we zijn niet in de Oosterpoort langs de deuren geweest. Dat had ik graag gedaan, maar door studie en andere dingen had ik daar geen tijd voor. Ik had graag met de bewoners gesproken. Daarom ben ik ook kritisch op hoe het proces is gegaan. Ik zou dat graag op een betere manier willen doen. Bijvoorbeeld die drie bewoners die hebben meegesproken hierover, dat vind ik ook te weinig. Ik denk dat we moeten kijken hoe we daar een meer gedragen kunstobject of monument kunnen neerzetten, waarbij ook de optie is dat dit hier uiteindelijk niet komt.

01:01:00

Voorzitter: Nog een korte vraag van de heer De Haan.

01:01:03

De heer De Haan (CDA): Voorzitter, om het even duidelijk hebben. De SP geeft aan, we willen dat nu nog niet slopen, maar het zou in de toekomst kunnen dat we dat stuk wel gaan slopen?

01:01:11

Voorzitter: De heer De Waard mag dat beantwoorden en ook naar een afronding van zijn woordvoering gaan.

01:01:16

De heer De Waard (SP): Ja, dat is inderdaad wat ik zeg. Als we het inderdaad nu slopen en later bedenken, dat het toch wel leuk is, dan moeten we het weer bij elkaar puzzelen. Dat lijkt me ingewikkeld. Ik denk inderdaad dat de optie er moet zijn om te slopen als de buurt dat echt wil. Ik denk dat we echt moeten kijken naar hoe kunnen we een vorm vinden die in ieder geval voor zoveel mogelijk mensen wel past, zodat we die waarde daaruit kunnen halen. Ik denk dat het tijd is.

01:01:41

Voorzitter: Dank voor uw woordvoering. Dan de heer Swets van Student en Stad.

01:01:47

De heer Swets (Student en Stad): Dank, Voorzitter. Ik hoop niet dat er een soort

conflict of interest ontstaat als we ooit hier voor of tegen moeten gaan stemmen. Ik woon zelf sinds zeven jaar in de Oosterpoortbuurt. Ik heb zelf ook de enquête van OOG TV ingevuld en mijn persoonlijke mening is dat dit ding zo snel mogelijk weg moet. Zoals één van de insprekers ook aangaf, er is al veel te weinig groen in de Oosterpoortbuurt en laten we dat kleine stukje niet volgooien. Het voorstel, zoals het nu op tafel ligt, roept heftige reacties op. Of je nu voor of tegen bent, iedereen lijkt er een mening over te hebben. Als fractie staan we daar redelijk genuanceerd in. We zijn ons ervan bewust dat tegenstanders vaak luider te horen zijn dan voorstanders. We vragen ons echter wel af voor wie we dit nu eigenlijk doen. Doen we dit omdat we vanuit het stadhuis denken dat dit goed is voor de hele stad? Of doen we het voor de buurtbewoners die zich geconfronteerd zien met een herinnering aan iets waar zij liever niet aan herinnerd willen worden? Als het college kiest voor dat tweede antwoord, dan stelt Student en Stad voor, dat we teruggaan naar de tekentafel. Dat we, zoals de heer De Haan ook al aangaf, meerdere opties op tafel leggen en eventueel via een verkiezing door buurtbewoners gekozen kan worden voor een kunstwerk wat door de buurt zelf gedragen wordt. Dank u.

01:02:59

Voorzitter: Dank u wel. Welke fractie? De ChristenUnie.

01:03:04

De heer Rebergen (ChristenUnie): Dank, Voorzitter. Toen we de eerste tekeningen zagen van het Geheugenpaviljoen, dachten we nog: leuk, een ontmoetingsplek is belangrijk en goed dat er geluisterd is naar die inbreng van de inwoners, dat ze graag een plek van ontmoeting willen hebben. Echter, toen we daar wat nader naar keken en ook de bezwaren en de reacties hoorden, zijn we daar toch iets anders naar gaan kijken. Is dit nu precies passend op deze plek, maar vooral, wat vinden de omwonenden daarvan? Of ik het oerlelijk vind of niet, dat zal denk ik weinig mensen interesseren.

01:03:43

De heer Rebergen (ChristenUnie): Wel de omwonenden en dat is ook waarom ik in eerste termijn heb gevraagd aan de wethouder: zouden we een participatieproces over kunnen doen, waarbij we alle opties openhouden? Zoals de heer De Waard ook al aangaf, door een stuk ringweg bijvoorbeeld inderdaad niet te slopen, maar wel vanuit daar te kijken naar we staan nu op dit punt en wat willen de omwonenden. Dat is wat ons betreft, ook wat zou moeten gaan gebeuren. Ik ben van plan om daarvoor een motie in te dienen bij de gemeenteraad.

01:04:22

Voorzitter: Dank u wel. Dan meneer Hekert voor zijn woordvoering.

01:04:26

De heer Hekert (Partij voor het Noorden): Dank u, Voorzitter. Mijn fractie vindt het verontrustend dat ondanks duidelijke weerstand van een aanzienlijk aantal omwonenden het college toch blijft vasthouden aan de plannen voor het Geheugenpaviljoen. De gemeente hoeft niet te beoordelen of een monument mooi of lelijk is, maar wel of het storend is voor de gemeenschap. Als zo een groot deel van de gemeenschap zich niet kan vinden in het voorgestelde monument, moeten we ons afvragen of er voldoende geluisterd is naar omwonenden. Als zoveel mensen aangeven dat het Geheugenpaviljoen niet positief bijdraagt aan de leefomgeving en

zelfs als storend wordt ervaren, moet daarnaar geluisterd worden. Mijn fractie hecht erg veel waarde aan een participatieproces, waarbij de stem van de inwoner serieus wordt genomen. Burgerparticipatie is van essentieel belang. We weten dat het college dit ook heel belangrijk vindt, aangezien zij dit expliciet benoemen in het coalitieakkoord. Daarom, als het aankomt op het Geheugenpaviljoen, pleit onze fractie ook voor een terugkeer naar de tekentafel en een hernieuwd gesprek met de omwonenden, waarbij hun bezwaren serieus worden genomen en alternatieve voorstellen worden besproken, zoals bijvoorbeeld de Spijker. Dat is geen eenvoudige stap, maar het is van groot belang om recht te doen aan de stem van onze inwoners. Dank u.

01:05:34

Voorzitter: Dank u wel. Nog een korte vraag van de heer De Haan daarover.

01:05:37

De heer De Haan (CDA): Voorzitter, de heer Hekert zei te weten dat ze participatie van belang vinden, maar we hebben bijvoorbeeld het voorbeeld van de reclamebelasting, betaald parkeren in Corpus en nu dit weer. Heeft u echt het idee dat ze het belangrijk vinden?

01:05:51

De heer Hekert (Partij voor het Noorden): Het schiet wel een beetje tekort. Als je de verhalen van omwonenden hoort, dan heb je het gevoel dat dit misschien tekort schiet.

01:05:58

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we door naar de volgende woordvoering, de heer Pechler.

01:06:01

De heer Pechler (Partij voor de Dieren): Dank, Voorzitter, en dank ook aan de insprekers. Het Geheugenpaviljoen leeft, dat is duidelijk. Ik kan me in ieder geval niet herinneren dat ik in mijn zeven jaar in de raad ooit eerder een debat heb gevoerd over kunst in de openbare ruimte. Wel over het thema in zijn algeheel, maar niet over één object. Als je kijkt naar de afmetingen van het Geheugenpaviljoen, 30 meter lang, is het natuurlijk ook niet zomaar maar een kunstwerk. Het zou het grootste kunstwerk van Groningen worden. Het proces om tot dit ontwerp te komen liep jaren en was net zo vormgegeven als bij andere kunstobjecten inclusief participatie van een vertegenwoordiging van de buurt. Echter, kijkende naar het overweldigende aantal handtekeningen onder de petitie kun jij je afvragen hoe representatief de vertegenwoordiging in dit geval is geweest voor de inwoners van de Oosterpoort, De Linie en De Meeuwen. Het lijkt ons daarom goed, zoals de heer De Waard en de heer Rebergen net ook al zeiden, om opnieuw en breder met buurtbewoners in gesprek te gaan over hoe een kunstwerk en ontmoetingsplek op deze locatie gerealiseerd kan worden en in de tussentijd geen onomkeerbare maatregelen te nemen.

01:06:56

Voorzitter: Dat levert u een vraag op van mevrouw Jacobs.

01:06:59

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Ik ben blij te horen dat meneer Pechler ook terug naar

de tekentafel wil. Voorzitter, ik zou meneer Pechler graag willen vragen of hij zich ook kan voorstellen dat het Geheugenpaviljoen er niet komt?

01:07:11

De heer Pechler (Partij voor de Dieren): Jazeker, dat de huidige tekening van het Geheugenpaviljoen er niet komt, dat kan ik me voorstellen. Dat kan een uitkomst zijn van dat participatieproces. Ik denk dat het goed is dat daar wel iets van kunst en een ontmoetingsplek komt, aangezien al lang geleden met de buurt is overeengekomen dat dit fijn zou zijn. Precies hoe, dat kunnen ze samen gaan uitzoeken. Ik woon daar niet.

01:07:35

Voorzitter: Dank u wel voor uw woordvoering. Dan gaan we naar de heer Rustebiel van D66.

01:07:39

De heer Rustebiel (D66): Dank, Voorzitter en dank aan alle sprekers. Het is prachtig om te zien hoe mensen betrokken zijn bij hun buurt en hoe ze tijd en energie steken in het agenderen van dingen waar zij tegenaan lopen in hun buurt. Liever waren ze hier natuurlijk niet geweest, maar ik dank u voor uw inzet.

01:07:55

De heer Rustebiel (D66): Ik kom toch als eerste nog even terug op de discussie die ik net met de wethouder had over participatieprocessen en dat het zitting nemen van de voorzitter van een buurtvereniging voldoende zou zijn om de stem van de buurt mee te nemen. Dat breng je ten eerste zo iemand wel in een hele penibele of kwetsbare positie. Ten tweede, zit er natuurlijk geen democratische legitimiteit bij zo iemand en het voldoet ook helemaal niet aan alle gesprekken die wij hier hebben gehad, bijvoorbeeld over de Omgevingswet, over hoe participatie en betrokkenheid er wel uitzien. Ik vind het dus heel erg strijdig met allerlei andere uitspraken die dit college doet over participatie.

01:08:28

De heer Rustebiel (D66): Waar ik mij ook over verbaas, is dat de wethouder het nu helemaal naar Kunstpunt duwt. Dit is toch het college van de publieke regie en van zelf verantwoordelijkheid nemen? Nu zeggen, zij zouden dat doen, maar dat hebben zij misschien niet helemaal goed gedaan, vind ik wel een beetje makkelijk. Ik zou toch het college een prominentere positie in willen zien nemen in het vervolgproces. Dan de discussie over of iets wel mooi is of niet...

01:08:52

Voorzitter: U heeft nog een halve minuut.

01:08:53

De heer Rustebiel (D66): Dat is lastig. Ik vind ook de vergelijking met de stadswal een beetje ingewikkeld. Dat ding is 500 jaar oud. Hier wordt gewoon een weg vijf meter verplaatst. Ik kan me best voorstellen dat er breed met de buurt in gesprek wordt gegaan over wat je hier zou willen. Ik denk dat het vertrekpunt moet zijn dat dit ding er in elk geval niet komt. Ik herinner graag nog even aan het ontwerp van de heer Sciarone die zich met de Spijker al in 2015, voordat deze hele discussie begon, meldde bij de gemeente en nooit heeft gehoord waarom het geen goed idee zou zijn. Betrek dus ook dat idee in het vervolgproces.

01:09:26

Voorzitter: Dank u wel. Welke fractie mag ik vervolgens het woord geven?
GroenLinks, mevrouw Folkerts.

01:09:32

Mevrouw Folkerts (GroenLinks): Dank u wel, Voorzitter. We zien dat dit kunstwerk nu al heel veel reacties oproept. Dat is heel mooi, want kunst mag schuren en niet iedereen hoeft iets meteen mooi te vinden. Wat mijn fractie vooral opvalt, is de grote unanimititeit dat echt iedereen en alle omwonenden een enorme hekel hebben aan dit stukje bovengrondse auto-infrastructuur, dat echt al een halve eeuw hun wijk doorsnijdt. Dat is een historische fout en dat die nu wordt hersteld, is wel te danken aan een Groningse politiek die tegen het Rijk zei: "Prima, als jullie hier die ring komen vernieuwen, maar onze inwoners moeten er ook wat mee opschieten". We zien nu dat veel bewoners zich zorgen maken dat ze een park zouden krijgen en er nu stiekem toch nog een stuk ring blijft staan. Bang dat ze alsnog tegen een grote betonnen kolos moeten aankijken. Ik snap dat je dat niet wil, want dat wil natuurlijk helemaal niemand.

01:10:24

Mevrouw Folkerts (GroenLinks): Tegelijk zien we ook dat er voorstanders zijn. Het is grappig, dat zij juist vanuit precies datzelfde ringtrauma zeggen: "Ik vind het juist belangrijk om stil te staan bij hoe is dit Zuiderplantsoen nu tot stand gekomen". Ook toekomstige generaties die de oude ringweg niet meer hebben meegemaakt, moeten in het plantsoen een stukje van het verleden kunnen tegenkomen. Als ik daar later met mijn kleinkinderen wandel en oma vertelt: "Weet je schat, vroeger waren de politici zo dom, die hebben hier een enorme bovengrondse auto-infrastructuur laten lopen..."

01:10:57

Voorzitter: Dat levert u een vraag op van mevrouw Jacobs.

01:10:59

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Ik loop daar vast iets eerder met mijn kleinkinderen, gelet op onze leeftijd. Zou u zich kunnen voorstellen dat ik dan tegen mijn kleinkinderen zeg: "Moet je nu eens kijken, dit is een historische fout van de politiek, want dit betonnen kolos noemen ze kunst"?

01:11:16

Voorzitter: Mevrouw Folkerts.

01:11:17

Mevrouw Folkerts (GroenLinks): Ik denk dat het dan ook leuk is om een discussie te hebben met je kleinkinderen over wat is kunst en zou dat altijd mooi moeten zijn. Het is in elk scenario een hele goede 'conversatiestarter'.

01:11:28

Voorzitter: Nog een korte vraag van de heer De Haan.

01:11:30

De heer De Haan (CDA): Voorzitter, wat nu als je niet toevallig een voorbijganger bent of een wandelaar die daar samen met zijn kleinkinderen rondwandelt, maar als je een bewoner bent die daar elke dag tegenaan moet kijken? Vindt u dan ook dat het elke dag aan de ontbijttafel echt een leuk gesprek wordt?

01:11:44

Voorzitter: U heeft nog 30 seconden.

01:11:45

Mevrouw Folkerts (GroenLinks): Over die bewoners had ik het net al, dus ik ga even verder. Het is heel lastig om te visualiseren hoe iets eruit komt te zien in een park dat er nu nog niet is. Wij hebben het technisch nagevraagd en het gaat niet om het stuk ringweg waar bewoners nu tegenaan kijken. Het gaat om een verderop gelegen stuk. Dat wordt groen et cetera. Wij denken echter, net als een heleboel van de vorige sprekers, dat het goed is om deze opties wel open te laten. Echter, met de wijk en de inwoners dat in een goed proces te gieten om te kijken in welke vorm hier een kunstwerk moet komen en daarmee alle opties open te laten.

01:12:21

Voorzitter: Dan bent u ook aan het einde van uw betoog. Welke fractie dan? De heer Hilboesen.

01:12:27

De heer Hilboesen (Stadspartij 100% voor Groningen): Dank u wel, Voorzitter. Ik liep er als kind met mijn oma met voor de helft een ijsje op mijn gezicht en de andere helft lag op mijn broek. Dat is mijn herinnering aan het Sterrebos en de ringweg. Het Sterrebos, ringweg, Helperlinie, Bommen Berend die werd verslagen, Helpman, oude gemeente Haren, Hondsrug, alles op één plek. Het zijn allemaal zaken die voor een groot deel bijdragen aan de rijke historie van de huidige gemeente Groningen. Het is goed om te zien dat deze gemeente oog heeft voor de historie. Dat zal ook idee zijn geweest van het Geheugenpaviljoen. Dit gebied is een cruciale plek voor de historie en voor zuid Groningen, een nieuw te ontwikkelen gebied waar rust, ontspanning en natuur samenkomen voor de inwoners van Groningen. Er werd daarom ingezet op participatie, wat volgens het college goed was aangevlogen, maar gezien de vele reacties is dit wederom niet het geval geweest.

01:13:13

De heer Hilboesen (Stadspartij 100% voor Groningen): De reacties bleven tot aan vanmiddag binnenkomen. Mede daardoor zou ik de wethouder willen vragen, wat wij eerder ook al deden in onze schriftelijke vragen, om dit proces opnieuw te doen. Zodat iedereen zich ook echt gehoord voelt, want dat is in dit geval niet het geval geweest. Dit gebied is voor velen zo belangrijk, als kind van Zuid kan ik dat weten. Laten we daarom teruggaan naar de tekentafel. Gezamenlijk met de bewoners en partijen rondom deze belangrijke plek in de historie iets neerzetten, waarin historie een goede en mooie plek krijgt voor deze bewoners. De reacties voor of tegen het object, voor of tegen de plek of misschien wat anders. Daarom zeg ik terug naar de tekentafel en participatie, wat de wethouder al heeft toegezegd, waar alle uitkomsten mogelijk zijn. Dank u wel.

01:13:58

Voorzitter: Dank u wel. Dan nog de PvdA voor hun woordvoering. Mevrouw Gierkink.

01:14:02

Mevrouw Gierkink (PvdA): Dank, Voorzitter. Ik wil toch nog even beginnen met dank aan alle insprekers voor hun moeite om hierheen te komen. Ook dank aan de inwoners die in de kunstcommissie hebben plaatsgenomen. Zij hebben hier natuurlijk

ontzettend veel tijd ingestoken, dus ik wil toch daar ook mijn waardering voor uitspreken.

01:14:18

Mevrouw Gierkink (PvdA): Dan over dit Geheugenpaviljoen. Ik denk dat het goed is dat wij als raad ons ver houden van uitspraken over of we het mooi of lelijk vinden of niet. Dat is niet aan ons om te besluiten. Kunst mag best schuren en reacties worden losgemaakt. Er vindt ontzettend veel dialoog en debat plaats momenteel, dus ik denk dat we kunnen stellen dat het ontwerp voor het Geheugenpaviljoen daar in ieder geval in slaagt. Kunst kan ook een verhaal vertellen en het kan ons laten zien hoe het verleden ons gevormd heeft. Het zou een monument kunnen zijn. Een andere wethouder zei ook onlangs: "Een monument maakt je voor de mensen in de stad en dan moet er wel draagvlak voor zijn". Dat draagvlak, dat lijkt deels...

01:15:02

Mevrouw Gierkink (PvdA): We weten niet precies hoe groot, maar het lijkt niet enorm te zijn. Er is in ieder geval veel debat, een petitie, een grote lading brieven, een enquête en ga zo maar door. Daarom denken wij dat het belangrijk is om toch te kijken of er draagvlak kan komen voor iets van een kunstwerk. Dat mag het Geheugenpaviljoen zijn en dat mag ook een spijker zijn van mij. Het maakt me niet zoveel uit, vooral wat de buurt wil. Laten we dit proces opnieuw gaan doen en kijken of er iets gevonden kan worden waar zoveel mogelijk mensen blij mee zijn. Dank u wel.

01:15:38

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we over naar het college voor een reactie op het debat en ook nog de beantwoording van een aantal vragen die ik heb gehoord. Nee, interruptie is te laat. Dan had u echt beter moeten opletten.

01:15:51

Voorzitter: We gaan over naar de wethouder. Wethouder Broeksma.

01:15:57

De heer Broeksma: Dank u wel, Voorzitter. De vraag werd gesteld: voor wie doen we dit? Waarom doen we dit? Kunst is geen plicht. Er waren verzoeken voor een ontmoetingsplek. Jarenlang is het gesprek gevoerd, ook met de buurt, op verschillende momenten en stevast kwam daar de vraag naar een ontmoetingsplek. Een plek soms verwoord als een amfitheater, maar in ieder geval een plek om elkaar als buurt te kunnen ontmoeten. Dat is de reden om dit te doen. Niet alleen...

01:16:29

De heer Broeksma: Meer groen. Het Zuiderplantsoen komt aansluitend aan het Sterrebos wat veel groen in zich heeft. Het idee van het Kunstpunt was toch een historische referentie over te laten binnen dat groen van het Zuiderplantsoen, wat inderdaad alleen maar tot stand gekomen is, omdat heel veel van die ringweg ondergronds is gegaan. Het is een hele bijzondere situatie dat dit gelukt is. Het Kunstpunt heeft een vaste werkwijze om dat inderdaad met een kunstcommissie, waar de buurt ook in betrokken is, te doen. Ik heb u eerder aangegeven dat daar een kink in de kabel kwam en dat het, ik hoor het u allemaal ook zeggen, voldoende reden is om het proces opnieuw te doen. Misschien nog even goed om te markeren, dat het proces niet vanuit het stadhuis is geregistreerd. Niet vanuit de gemeente van

bovenaf vanuit de Grote Markt aangeven hoe dit moet gebeuren, omdat het een kunstproject is. Als sommige mensen zeggen dat wij ons verre moeten houden van...

01:17:33

Voorzitter: Dat levert u een vraag op van mevrouw Jacobs.

01:17:37

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Dank u, Voorzitter. Meneer de wethouder, ik maak hier toch wel ernstig bezwaar tegen. Ik snap dat u zegt dat we een CBK of een Kunstpunt hebben, maar de regie ligt bij u en u besluit volgens mij uiteindelijk om dat neer te zetten. Ik vind het erg storend dat we zeggen dat de regie niet hier lag. De eindverantwoordelijkheid ligt hier wel. U bent van de publieke regie, zoals mijn buurman ook heeft gezegd, laat het dan in dit geval ook zien.

01:18:00

Voorzitter: Daar gaat wethouder Broeksma antwoord op geven en niet ik.

01:18:03

De heer Broeksma: Ja, ik was nog niet klaar met mijn reactie, Voorzitter. Het is niet aan het college om te zeggen of de kunst mooi is of niet mooi is, maar we kunnen wel een uitspraak doen over dit proces. Ik hoor u verschillende dingen zeggen. "Sloop dat ding, dan is die optie in ieder geval afgevallen". Ik hoor anderen zeggen: "Ga terug naar de tekentafel en houd alle opties open". Als het gaat over punt regie, uw wil geschiede om het zo maar even te zeggen. Wat de raad wil, zal gebeuren. Dat is het einde van mijn reactie, Voorzitter.

01:18:41

Voorzitter: Dat levert nog vragen op van de heer De Haan.

01:18:44

De heer De Haan (CDA): Voorzitter, een ruime meerderheid van deze raad - volgens mij een complete meerderheid - wil dit participatieproces opnieuw starten en daar verschillende opties in uitwerken. De coalitie bij monde van de heer Rebergen kondigt net ook een motie aan. Is zo een motie echt nodig of kunt u vandaag tegen al deze omwonenden toezeggen, dat we dit participatieproces opnieuw gaan doen? Dat we daar morgen mee beginnen en daar de komende maanden de tijd voor nemen?

01:19:15

Voorzitter: Wethouder Broeksma.

01:19:18

De heer Broeksma: Ik denk dat het in dit geval goed is, dat u daar...

01:19:20

De heer Broeksma: Ik hoor u verschillende dingen zeggen. Ik hoor mevrouw Jacobs zeggen: "Sloop dat ding". Echter, dan valt die optie af. Ik hoor anderen zeggen: "Houd alle opties open". Sommige partijen zeggen daar helemaal niets over, dus het lijkt me goed dat u als raad daar een uitspraak over doet.

01:19:37

Voorzitter: Het levert nog een vraag op van mevrouw Jacobs.

01:19:39

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Nee, ik denk even een correctie. Mijn optie was niet

slopen. Op een gemaakte opmerking: "Als we het slopen, kan het niet meer terugkomen" reageerde ik met: "Er zijn een hoop mensen in de zaal die dat een goed idee vinden". Mijn voorstel zou ook zijn om alle opties open te houden. Dat zou ik graag even willen meegeven.

01:19:56

Voorzitter: Waarvan akte. De wethouder was klaar met zijn beantwoording, dus gaan we conclusies trekken. Het betreft natuurlijk geen raadsvoorstel, dus het stuk gaat niet door naar de raad. Ik heb inderdaad een motie gehoord van de ChristenUnie. Zijn er nog andere partijen die eventueel moties overwegen? Ik zie mevrouw Blauw. Kunt u kort toelichten waar de motie over gaat? In de microfoon het liefst. Dank u wel.

01:20:23

Mevrouw Blauw (PVV): Ik moet het er nog even met mijn fractie over hebben, maar de insteek is tegen verloedering en verval en keuzevrijheid en schoonheid in onze stad.

01:20:34

Voorzitter: Dank u wel. Dan zag ik nog een hand bij de...

01:20:37

Voorzitter: Nee, niet meer. Het CDA.

01:20:41

De heer De Haan (CDA): Voorzitter, wij willen denk ik eenzelfde soort motie als de ChristenUnie indienen. Het lijkt mij het mooiste als de Stadspartij of de Partij van de Arbeid even de regie hierin nemen. Zij hebben dit geagendeerd. Wij denken als raad graag mee.

01:20:54

Voorzitter: Dan denk ik dat u daar met zijn allen wel uitkomt. Dan hebben we volgens mij een inventarisatie van dit debat en ook een conclusie. Ik wil u allen bedanken voor uw aanwezigheid en uw inbreng, specifiek ook de sprekers die deze kant op zijn gekomen. Ik wens u nog een fijne avond.